

Vergaderjaar 1998–1999

26 532

## Wijziging van de regulerende energiebelasting en de inkomstenbelasting met het oog op het bevorderen van energiezuinig en milieuvriendelijk gedrag

Nr. 4

### VERSLAG

Vastgesteld 2 juli 1999

De vaste commissie voor Financiën<sup>1</sup>, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen van haar bevindingen.

Onder het voorbehoud, dat de regering de vragen en opmerkingen in dit verslag afdoende zal beantwoorden, acht de commissie hiermee de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

### INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	1
2. Bijzondere regeling in de regulerende energiebelasting	3
2.1. Algemeen	3
2.2. Vormgeving	4
2.3. Te stimuleren apparaten en voorzieningen	6
2.4. Communicatie	7
2.5. Milieu-effecten	8
3. Milieu-investeringsaftrek	8
4. Budgettaire aspecten	10
5. Artikelsgewijze toelichting	10

#### 1. Inleiding

De leden van de PvdA-fractie hebben met grote waardering en instemming kennis genomen van het wetsvoorstel positieve prikkels, waardoor in de Wet regulerende energiebelasting (REB) en in de Wet inkomstenbelasting belastingaftrek en subsidies voor investeringen in energiebesparing worden getrokkeerd. Deze maken het aanschaffen van bijvoorbeeld zuinige apparaten en het toepassen van energiebesparende voorzieningen aan de woning voor huishoudens en bedrijven aantrekkelijker. Deze leden vinden dit een belangrijke en vernieuwende stap op de weg van de vergroening van het fiscale stelsel. Immers het voorstel versterkt de prikkel die van de hogere energiebelasting op het investeren in zuinige apparatuur uitgaat. Het is de psychologisch belangrijke combinatie van belasten en belonen waardoor het milieueffect hoger wordt. Het spreekt de leden van deze fractie ook zeer aan dat het

<sup>1</sup> Samenstelling:

Leden: Schutte (GPV), Reitsma (CDA), Rosenmöller (GL), Van Zijl (PvdA), Van Gijzel (PvdA), voorzitter, Witteveen-Hevinga (PvdA), Voûte-Droste (VVD), Noorman-den Uyl (PvdA), Giskes (D66), Kamp (VVD), Marijnissen (SP), Crone (PvdA), Van Dijke (RPF), Bakker (D66), De Vries (VVD), De Haan (CDA), ondervoorzitter, Stroeken (CDA), Patijn (VVD), Van Beek (VVD), Balkenende (CDA), Vendrik (GL), Bos (PvdA), Remak (VVD), Wijn (CDA) en Kuijper (PvdA).

Plv. leden: Van der Vlies (SGP), Verburg (CDA), Harrewijn (GL), Smits (PvdA), Duijkers (PvdA), Koenders (PvdA), Balemans (VVD), Van Oven (PvdA), Schimmel (D66), Hofstra (VVD), De Wit (SP), Kalsbeek-Jasperse (PvdA), Hoekema (D66), Van Walsem (D66), Wilders (VVD), Dankers (CDA), Van der Knaap (CDA), Blok (VVD), Weekers (VVD), Bijleveld-Schouten (CDA), Rabbae (GL), Vacature (PvdA), Hessing (VVD), Van den Akker (CDA) en Timmermans (PvdA).

huishoudens helpt de aanvankelijk negatieve koopkrachtgevolgen van de energiebelasting te compenseren, naast de directe compensatie die uitgaat van de verlaging van de loon- en inkomstenbelasting.

Deze maatregelen vormen daarmee een uitvoering van een belangrijk deel van het Regeerakkoord waarin structureel 500 mln per jaar voor positieve prikkels, te beginnen met 70 mln voor huishoudens en 100 mln voor bedrijven in 1999 is uitgetrokken. De leden van de PvdA-fractie vragen het kabinet uiteen te zetten hoe dit bedrag zich verhoudt tot het tot nu toe op vergelijkbare wijze stimuleren van energiebesparing met behulp van de Milieu Actie Plannen van de energiebedrijven (MAP), waarin meer omging. Bij de behandeling van de Electriciteitswet 1998 is immers door de minister van Economische Zaken toegezegd dat de marktwerking niet zal leiden tot minder energiebesparing. Kan het kabinet ook meedelen hoeveel gezinnen en bedrijven met deze nieuwe regeling zullen worden bereikt?

De leden van de fracties van VVD, CDA, D66, GroenLinks, GPV en RPF, alsmede SGP hebben met belangstelling kennis genomen van dit voorstel van wet dat ertoe strekt fiscale faciliteiten in het leven te roepen om activiteiten van burgers en bedrijven op het gebied van energiebesparing te bevorderen.

Bij de behandeling van het Belastingplan 1999 hebben de leden van de CDA-fractie er reeds op aangedrongen met dergelijke maatregelen te komen. Zij blijven van mening dat de voorstellen voor de regulerende energiebelasting en de faciliteiten voor de huishoudens en bedrijven om energiezuinig en milieuvriendelijk gedrag te bevorderen, gelijk op moeten gaan. Waarom heeft de regering de REB reeds op 1 januari 1999 ingevoerd en waarom wordt pas een half jaar later de terugsluisoperatie voor huishoudens en bedrijven ingezet? Dit bevordert toch niet het draagvlak voor de REB?

Met dit wetsvoorstel worden positieve prikkels ingebouwd om te komen tot energiezuinig en milieuvriendelijk gedrag. De regering kiest voor een fiscale faciliteit. De leden van de CDA-fractie vragen zich af of de fiscale faciliteit voldoende efficiënt en effectief is. Waarom wordt gekozen voor een fiscale faciliteit en niet voor een subsidiemaatregel? Zijn via beide wegen de effecten voldoende in beeld gebracht? Wat zijn de effecten en wat zijn de perceptiekosten bij zowel de overheid als de huishoudens en het bedrijfsleven? Mede in het licht van het kritische rapport van de Algemene Rekenkamer betreffende het fiscale instrument vragen de leden van de CDA-fractie een nadere onderbouwing van de voorgestelde keuze van het instrument en de reden dat andere mogelijkheden dan het fiscale instrument niet worden gebruikt.

De leden van de fractie van D66 staan positief tegenover het voorstel een faciliteit om energiebesparing door huishoudens te bevorderen door daartoe een voorziening in de regulerende energiebelasting, in het leven te roepen. Deze leden verzoeken het kabinet te verduidelijken of, en zo ja op welke wijze, in het overleg tussen de ministeries van Economische Zaken, VROM en Financiën (zie toezegging staatssecretaris van Financiën tijdens algemeen overleg op 11 september 1997, 24 761, nr. 28) het verzoek van de Kamer (24 761, nr. 19) aan de orde is geweest om mogelijkheden te onderzoeken om de beperking van de persoonlijke verplichtingenaf trek niet van toepassing te doen zijn op milieuvriendelijke investeringen en milieuvriendelijke bestedingen. Waarom heeft het kabinet in het onderhavige voorstel daar geen melding van gemaakt? In dit verband vragen de leden van de fractie van D66 of is overwogen om de in het onderhavige voorstel genoemde ministeriële regeling, waarin

een lijst van te stimuleren apparaten en voorzieningen aan de woning is vastgelegd, te koppelen aan de uitzonderingen waarvoor het aftrekplafond voor de persoonlijke verplichtingenrente niet geldt. Kan in dit verband al meer worden gezegd over mogelijke afschaffing van de aftrek-mogelijkheid van consumptieve rente in het Belastingplan-21ste eeuw? De leden van de fractie van D66 zouden voorts graag weten welke andere mogelijkheden om milieuvriendelijke investeringen en bestedingen te stimuleren zijn onderzocht en vernemen waarom deze zijn afgevallен.

De leden van de fractie van GroenLinks zijn met het kabinet van mening dat de zogenoemde positieve prikkels de effectiviteit van de energiebelastingen aanzienlijk kunnen versterken. Zij blijven echter moeite houden met het relatief forse aandeel van de terugsluizing naar bedrijven ten opzichte van het aandeel dat naar de burgers toevloeit, zeker in relatie met hun aandeel in de betaling van de REB.

De concrete invulling van de energiepremies en van de milieu-investeringsaftrek (MIA) worden in ministeriële regelingen neergelegd. De leden van de fractie van GroenLinks zouden graag zien dat deze met een voorhangprocedure aan de Kamer worden voorgelegd. Deze leden zouden graag de concepten van de ministeriële regelingen bij de nota naar aanleiding van het verslag ontvangen, aangezien deze regelingen wezenlijk zijn voor de beoordeling van het pakket. Voor een goede beoordeling van het pakket is het nodig om inzicht te hebben in de samenhang met andere maatregelen die energie- en milieuvriendelijk gedrag bevorderen. Dit geldt voor de samenhang met bestaande instrumenten in de subsidiesfeer, maar vooral met het instrument van (bestaande en voorgenomen) regelgeving. Kan het kabinet meer inzicht geven in deze samenhang? Wanneer en waarom heeft het kabinet de voorkeur van het ene instrument boven het andere instrument geplaatst? Kan tevens een opstelling gemaakt worden van de verschillende beleidsstukken waarin reeds maatregelen uit dit wetsvoorstel zijn aangekondigd (o.a. Uitvoeringsnota Klimaatbeleid, NMP3, Begroting EZ en Actieprogramma energiebesparing 1999–2002)?

De leden van de fracties van GPV en RPF vinden het een goede in steek een deel van de opbrengst van de regulerende energiebelasting in te zetten voor maatregelen gericht op verdere stimulering van milieu-verantwoord gedrag van huishoudens en bedrijven. Een introductie van positieve prikkels voor huishoudens om daarmee energiezuinige aankopen te stimuleren en energiebesparende voorzieningen aan de woning aan te brengen kan dan ook op instemming rekenen van de leden van deze fracties. Zij constateren dat de uit te keren premie zal worden verstrekt door energiebedrijven. Op dit moment worden door diezelfde energiebedrijven ook al subsidies verleend bij sommige energiebesparende voorzieningen. Is de voorgestelde regeling in alle gevallen een aanvulling op het subsidiebeleid van de energiebedrijven, of is het mogelijk dat er ook een overlap bestaat? Vindt het kabinet dat wenselijk?

De leden van de SGP-fractie steunen de gedachte van de regering om via financiële prikkels, in het voorliggende wetsvoorstel door positieve prikkels, activiteiten van burgers en bedrijven op het gebied van energiebesparing te bevorderen. Op een aantal punten verlangen deze leden echter enige nadere toelichting.

## **2. Bijzondere regeling in de regulerende energiebelasting**

### *2.1 Algemeen*

De leden van de CDA-fractie juichen positieve prikkels toe om te komen

tot het gebruik van energiezuinige apparaten en energiebesparende voorzieningen aan de woning. Ook de gedachte van belonen en belasten spreekt hen aan. Kunnen de bewindslieden uiteen zetten waarom de gekozen weg grote voordelen heeft wat betreft uitvoering? Waarom wordt er voor gekozen dat het energiebedrijf de premie uitbetaalt in plaats van het geven van korting op de betreffende apparaten en de investeringen aan de eigen woning?

De leden van de fractie van D66 willen graag weten of ook burgers die als gevolg van een laag gas- en elektriciteitsverbruik geen of weinig regulerende energiebelasting afdragen in aanmerking komen voor de volledige energiepemie. Zo niet, heeft het kabinet in dit verband dan overwogen om de al eens door D66 voorgestelde negatieve regulerende energiebelasting (Belastingplan 1997, Kamerstuk nr. 25 689) in te voeren? Voorts vernemen de leden van de fractie van D66 graag van de regering op welke wijze de regeling positieve prikkels ten goede komt aan huishoudens met minimumloon of AOW?

De leden van de GroenLinks-fractie constateren dat uit de memorie van toelichting niet blijkt of de staatssecretaris van Financiën de mogelijkheden heeft onderzocht waarom in de motie-Giskes, ingediend bij het Belastingplan 1997, is verzocht en willen graag alsnog duidelijkheid krijgen.

De leden van de fracties van GPV en RPF constateren dat de voorgestelde regeling zal worden uitgevoerd door het energiebedrijf. Zij lezen echter in de toelichting dat ook andere methoden zijn bezien waarop de regeling uitgevoerd zou kunnen worden. Welke zijn dat? Waarom is er bijvoorbeeld niet voor gekozen om de Belastingdienst de regeling te laten uitvoeren?

## *2.2 Vormgeving*

Wat betreft de vormgeving is voor een eenvoudige aanpak gekozen, zo constateren de leden van de PvdA-fractie, de energiebedrijven krijgen de fiscale aftrek en sluiten deze in de vorm van een subsidiebon door naar gezinnen die in energiezuinige maatregelen investeren. De bon zal onder de leveranciers op ruime schaal verspreid (moeten) worden waarna de consument zich voor uitbetaling bij het energiebedrijf moet melden. De leden van de PvdA-fractie vragen zich af of het niet nog eenvoudiger is als de leverancier deze uitbetaling rechtstreeks aan de klant mag doen. De directe korting op het energiezuinige apparaat is dan nog beter zichtbaar. Op het prijskaartje en de nota kan de relatie met de regulerende energieheffing tot uiting komen.

Terecht stelt het kabinet het waarborgen van de rechten op een energiepemie bij individuele huishoudens centraal. Kan het kabinet uiteenzetten hoe gegarandeerd wordt dat huishoudens altijd de premie krijgen waar zij recht op hebben en dat er nooit zal worden gezegd dat de kas leeg is? Het door het kabinet uitgetrokken budget mag derhalve niet gemaximeerd worden.

De leden van de CDA-fractie vragen zich af of het geven van energiebonnen niet omslachtig en fraudegevoelig is. Hoe wordt omgegaan met huishoudens die niet zijn aangesloten bij een energiebedrijf, maar zelfvoorzienend zijn, of dat in de toekomst worden?

De leden van de CDA-fractie wensen een uiteenzetting te krijgen over de hoogte van de vergoeding van de kosten van de uitvoering van de regeling van de energiebedrijven. Twijfels hebben zij over het lek naar het buitenland. Aangeschafte apparaten kunnen zonder controle naar het

buitenland worden vervoerd. Wordt dat vraagstuk niet door de bewindslieden onderschat? Zijn hiermee ervaringen in het buitenland opgedaan? Wanneer wordt de regeling geëvalueerd?

De leden van de VVD-fractie hebben signalen bereikt dat er sprake zou zijn van regionale differentiatie van premies op energiezuinige apparaten voor huishoudens. Bepaalde energiedistributiebedrijven zouden op dezelfde energiezuinige apparaten verschillende premies willen verstrekken, waardoor er concurrentie tussen energiedistributiebedrijven zou gaan optreden. Deze leden willen van het kabinet vernemen of het op de hoogte is van deze signalen en of het deze situatie goedkeurt.

Ook de leden van de fractie van D66 hechten grote waarde aan de samenhang tussen belonen en belasten in de verdere vergroening van het fiscale stelsel. De leden van de fractie van D66 steunen de gedachte om de fiscale faciliteit vorm te geven door middel van een systeem waarbij een bon kan worden ingevuld waarop reeds staat aangegeven met welk bedrag de aanschaf van dat apparaat wordt «beloond». Zij zouden graag zien dat de beloning voor de aanschaf van energiebesparende producten binnen afzienbare termijn aan de burger wordt geretourneerd. Zij verwachten dat hiermee de inzichtelijkheid van de samenhang tussen belonen en belasten voor de burger wordt vergroot en dat dit bijdraagt aan de vergroting van het draagvlak voor verdere vergroening van het fiscale stelsel. In dit verband vernemen de leden van de fractie van D66 graag of de voorziening in de regulerende energiebelasting in de jaarlijkse eindafrekening tot uitdrukking komt of dat reeds bij de eerstvolgende energierekening het effect van de beloning voor de burger waarneembaar is.

De leden van de fractie van D66 willen voorts graag weten of bij de samenstelling van de lijst van energiezuinige producten en de hoogte van de energiepemie rekening wordt gehouden met reeds bestaande andere subsidieregelingen. Heeft het kabinet overwogen mogelijke samenloop van subsidieregelingen en energiepemie weg te nemen door subsidie en premie in één regeling samen te nemen? Zo nee, waarom niet en leidt dit niet tot te veel «loketten»?

De leden van de fracties van GPV en RPF lezen dat energiebedrijven als gevolg van de door hen uitgekeerde energiepemies een vermindering kunnen toepassen op de door hen verschuldigde energiebelasting. Is deze vermindering gelijk aan de hoogte van de totaal uitgekeerde energiepemies?

De leden van de SGP-fractie vragen zich af hoe de hoogte van de energiepemies zal worden vormgegeven, bijvoorbeeld bij huishoudelijke apparaten. Het kabinet stelt dat alleen de meest energiezuinige apparaten voor de energiepemie in aanmerking zullen komen. Betekent dit, dat alleen het allerezuinigste apparaat in een bepaalde categorie zal worden gepremieerd, of zullen ook de marginaal-minder-zuinige apparaten voor een B wellicht lagere B energiepemie in aanmerking komen? In hoeverre zal de prijs van goedkopere maar minder zuinige apparaten van invloed zijn op de hoogte van de energiepemie? Betekent de verschijning van nieuwe energiezuinigere apparaten op de markt dat de hoogte van de energiepemie(s) voor andere apparaten in diezelfde categorie wordt aangepast?

De leden van de fracties van GPV en RPF vragen voorts of een energiebedrijf aan de verstrekking van een energiepemie nog aanvullende voorwaarden mag verbinden. Mag een energiebedrijf bijvoorbeeld de garantie vragen dat het aangeschafte apparaat ook daadwerkelijk door de aanvrager van de energiepemie wordt gebruikt? Uit de toelichting valt op

te maken dat het niet gewenst wordt gevonden als een met een energiepremie aangeschaft apparaat naar het buitenland verdwijnt. Tevens wordt onderkend dat dit niet geheel kan worden voorkomen. In het geval het apparaat naar het buitenland verdwijnt is de energiepremie dan onterecht verkregen?

De leden van de SGP-fractie hebben twijfels bij de wijze waarop de energiepremie in verband met de aanschaf van een energiezuinig apparaat mogelijk zal worden vormgegeven. Zij vragen of het systeem waarbij een ingevulde bon naar het energiebedrijf moet worden opgestuurd om vervolgens de premie te kunnen incasseren, niet fraudegevoelig is. Tevens vragen deze leden zich af, in hoeverre dit voorstel zal leiden tot een verhoging van de administratieve belasting bij de energiebedrijven. Het lijkt de leden van de SGP-fractie om meerdere redenen een betere optie om de uitbetaling van de energiepremies rechtstreeks via de leveranciers en installateurs van de te premiëren apparaten en voorzieningen te doen plaatsvinden. Gaarne zien zij op dit punt een reactie van het kabinet tegemoet.

### *2.3 Te stimuleren apparaten en voorzieningen*

De leden van de PvdA-fractie delen het uitgangspunt de lijst van apparaten die voor de energiepremie in aanmerking komen te baseren op Europese afspraken (energie-etikettering EU richtlijn 97/75). Tegelijkertijd is er echter kritiek op de accuraatheid waarmee het energieverbruik van deze lijst overeenkomt met het feitelijke gebruik. Bovendien bestaat er nog lang niet voor alle categorieën apparaten een energie-etikettering. Het is om beide redenen terecht dat er een afzonderlijke ministeriële regeling komt die voor alle betrokkenen duidelijkheid geeft. Deze leden vragen of deze regeling zo spoedig mogelijk gepubliceerd kan worden. Is het mogelijk de regeling reeds vanaf 1 juli aanstaande (en derhalve eventueel met terugwerkende kracht) in te voeren? Is het niet zo dat door een latere invoering de beoogde compensatie voor de verhoogde energiebelastingen niet voldoende tot stand komt?

Een principiële vraag voor de leden van de PvdA-fractie is of de (hoogte van de) premie wordt afgestemd op het compenseren van het onrendabele deel van de hogere investeringslast, dan wel dat vooral het marketing aspect speelt gericht op het vergroten van de marktpenetratie van zuinige apparaten? Kan in dit kader een indicatie worden gegeven van het prijsverschil tussen A-label apparaten en apparaten zonder een label zodat zij niet in aanmerking komen voor een energiepremie? Met andere woorden zijn A-label apparaten ook reëel betaalbaar voor de wat krappere beurs, zodat de compensatie ook de lagere inkomens bereikt?

De leden van de PvdA-fractie zouden graag met spoed een «zachte lening»-faciliteit uitgewerkt zien. Bij energiesparende investeringen die zich op (lange) termijn terugverdienen, is vaak het probleem voor gezinnen en bedrijven niet het rendement maar het kunnen financieren daarvan. Is het kabinet bereid om deze faciliteit eventueel via een aftrekbaarheid in de landelijke belastingheffing te regelen en niet via een energiepremiereregeling in het onderhavige wetsontwerp? Overigens rijst bij deze leden dan de vraag hoe een zachte lening faciliteit zich verhoudt met de beoogde afschaffing van de aftrek van rente op consumptief krediet bij de komende belastingherziening. De leden van de PvdA-fractie pleiten voor een «groene consumptie-aftrek»! De leden van de VVD-fractie hebben kunnen lezen in de memorie van toelichting dat wordt voorzien in een ministeriële regeling teneinde huishoudens in staat te stellen door middel van «zachte» leningen bepaalde energiezuinige apparaten of voorziening te financieren. In hoeverre heeft de staatssecretaris de

motie-Giskes bij een en ander betrokken? Milieuvriendelijke bestedingen kunnen gestimuleerd worden als de persoonlijke verplichtingenrente-aftrek niet aan een maximum gebonden zou zijn, zo merken de leden van de VVD-fractie op.

De definitieve bedragen van de energiepremies moeten nog worden vastgesteld. Wanneer komt de ministeriële regeling gereed? Wordt deze aan de Tweede Kamer verstrekt alvorens de ministeriële regeling van kracht wordt? De leden van de CDA-fractie hebben er behoefte aan zo spoedig mogelijk geïnformeerd te worden over de effecten van de genoemde maatregelen. De cijfers van het CPB zijn het maximale berekende effect. De resultaten zullen lager zijn. Van welke cijfers gaan de bewindslieden uit bij de eerste effecten?

De leden van de fractie van D66 merken op dat alleen de meest energiezuinige apparaten met een A-label in aanmerking komen voor de energiepremie. Kan het kabinet toelichten waarom niet is gekozen om apparaten met zowel een A-label als een B-label in aanmerking te laten komen voor de energiepremie? Deze leden wijzen er in dit verband op dat ook apparaten met een B-label als milieuvriendelijk kunnen worden aangemerkt. Voorts constateren zij dat zelfs (gasgestookte) wasdrogers mogelijkwjs in aanmerking kunnen komen. Heeft het kabinet overwogen om de positieve prikkels op een beperkter aantal apparaten te richten en aanschaf te stimuleren door daar een hogere energiepremie aan te koppelen?

Begrijpen deze leden het goed dat bij de samenstelling van de lijst geen rekening wordt gehouden met de totale energiebesparingswinst die kan worden geboekt als een energiepremie wordt gezet op een product dat niet zoveel besparing oplevert, maar vanwege de lagere prijs relatief meer wordt aangeschaft?

Ook de leden van de fracties van GPV en RPF constateren dat het kabinet overweegt om huishoudens met zogenoemde zachte leningen in staat te stellen de aankoop van energiezuinige apparaten of voorzieningen te financieren. Is dat in feite niet het verstrekken van een consumptief krediet? Geldt voor de renteaftrek het maximum, zoals dat nu geldt voor de regeling voor consumptief krediet, of komt dat er nog eens bovenop? Hoe schat het kabinet het risico in dat vooral laagbetaalden van deze regeling gebruik maken, met alle betalingsrisico's vandien?

De regering wil voorzien in een ministeriële regeling voor afzonderlijk goedgekeurde programma's, waarbij de gedachte aan de orde kan komen om huishoudens via laagrentende «zachte» leningen in staat te stellen de aankoop van bepaalde energiezuinige apparaten of voorzieningen te financieren, zoals toegezegd in het kader van de behandeling van het Belastingplan 1999. De leden van de SGP-fractie willen de regering er echter op wijzen dat de uitwerking van genoemde gedachte wordt beperkt door de voor betaalde rente als persoonlijke verplichting geldende maximale aftrek. Ook zij vragen dan ook in hoeverre deze gedachte recht doet aan de door het lid Giskes ingediende motie, waarin werd verzocht om de mogelijkheden te onderzoeken om de beperking van de persoonlijke verplichtingenrente-aftrek niet van toepassing te doen zijn op milieuvriendelijke bestedingen.

#### *2.4 Communicatie*

Wat gaat het kabinet doen om misbruik tegen te gaan en hoeveel geld is hiermee gemoeid, zo vragen de leden van de VVD-fractie zich af. Heeft het kabinet de intentie een voorlichtingscampagne te starten en maakt

misbruikbestrijding daarvan een integraal onderdeel uit? Mocht dit niet het geval zijn, dan zouden de leden van de VVD-fractie er bij het kabinet opaan willen dringen dit alsnog te doen.

De leden van de fractie van D66 vernemen graag of in de op te zetten campagne over de energiepremies ook informatie wordt verstrekt over geldende subsidieregelingen voor producten die in aanmerking komen voor een energiepremie.

### *2.5 Milieu-effecten*

Bij de vormgeving van de energiepremies zouden de leden van GroenLinks willen dat de nadruk wordt gelegd op de kosteneffectiviteit van de overheidsbijdrage, zeker gezien de budgettaire randvoorwaarden. Dit kan betekenen dat er slechts een zeer beperkt aantal energiezuinige apparaten en energiebesparende voorzieningen onder deze regeling zullen vallen. Hiermee is wel de kans het grootst dat de door het CPB berekende mogelijke CO<sub>2</sub>-reductie kan worden behaald. De belastingmiddelen moeten met de huidige informatie zo nauwkeurig mogelijk gericht worden. Ook zouden de leden van GroenLinks willen dat goed gekeken wordt naar de mate waarin de terugsluizing terechtkomt bij de lagere inkomens. Deze leden hebben hun twijfels of bij deze twee criteria de genoemde voorbeelden van koelkasten en vaatwasmachines onder de energiepremies zouden moeten vallen. Het is waarschijnlijk moeilijk om de energiepremies evenredig bij de lagere inkomens terecht te laten komen. Zij vragen zich af of de vormgeving van de positieve prikkels met een vouchersysteem deze moeilijkheid kan wegnemen. Hoe denkt het kabinet over deze suggestie voor een toekomstige vormgeving en hoe denkt het zorg te kunnen dragen voor evenredige terugsluizing naar de verschillende inkomensgroepen?

De fracties van GPV en RPF vragen vervolgens waarom er geen evaluatiebepaling in de wet is opgenomen. Zij lezen weliswaar dat pas na enige tijd de eerste effecten van deze regeling goed zichtbaar zullen zijn, maar dat kan toch geen reden zijn de voorgestelde regeling niet te evalueren?

Het kabinet meent dat van de bijdrage die de positieve prikkels leveren mag worden verwacht dat het maatschappelijk draagvlak voor de verhoging van de energiebelastingen zal toenemen. De leden van de SGP-fractie vragen zich af waar de relatie tussen de positieve prikkels en het draagvlak voor de verhoging van de energiebelasting op is gebaseerd. Naar de mening van deze leden staan beide onderwerpen in de ogen van de consument te zeer los van elkaar. Zij zien het echter als een taak van het kabinet de maatschappelijke bewustwording van deze samenhang te bevorderen. Hoe denkt het kabinet dit aan te pakken?

### **3. Milieu-investeringsaftrek**

De leden van de PvdA-fractie geven nadrukkelijk ook hun steun aan de verdere uitwerking van de milieu-investeringsaftrek (MIA) voor bedrijven waarbij dan ook meer ruimte komt voor energiepremies voor non-profit-instellingen als sportverenigingen en kerken, die immers niet onder de aftrekgeregeling kunnen vallen.

In de memorie van toelichting wordt gesteld dat het budget voor de MIA 27 miljoen bedraagt. In het Belastingplan 1999 is aangegeven dat 22 miljoen in de loop van 1999 zal worden aangewend voor de MIA terwijl over 5 miljoen nog besluitvorming dient plaats te vinden. Is deze 5 miljoen nu toegevoegd aan het budget voor de MIA? Volgens het Belastingplan 1999 maakt de 27 miljoen deel uit van een bedrag van 32



miljoen aan reserveringen ten behoeve van de landbouwsector. Is in de gegeven vorm ook daadwerkelijk gegarandeerd dat deze 27 miljoen ten goede komen aan de landbouwsector, zo vragen de leden van de PvdA-fractie. Ook de leden van de VVD- en D66-fracties vragen het kabinet dit toe te lichten.

De MIA zou vooral betrekking hebben op bedrijfssystemen en bedrijfsmiddelen op land- en tuinbouwbedrijven die een belangrijke verbetering betekenen op het gebied van milieu en welzijn, hetgeen ook door de leden van de VVD-fractie wordt ondersteund. Zij merken echter op dat uit de memorie van toelichting niet blijkt of de MIA daadwerkelijk alleen betrekking heeft op de genoemde bedrijfssystemen en bedrijfsmiddelen op land- en tuinbouwbedrijven, aangezien de huidige vormgeving van de MIA niet uitsluit dat andere dan land- en tuinbouwbedrijven de MIA kunnen toepassen. De leden van de VVD-fractie concluderen dan ook dat een deel van de beoogde 27 miljoen niet bij de doelgroep terecht zou kunnen komen en keuren dat dan ook af. Teneinde dit te voorkomen dringen zij er bij het kabinet op aan in het wetsvoorstel nadere precisering op te nemen, hetgeen ook aansluit bij het advies van de Raad van State. De Raad van State stelt immers, dat de definiering van de MIA zo ruim is dat bepaalde bedrijven die reeds verplicht zijn op de grond van de milieuwetgeving bepaalde milieuvorzieningen te treffen, deze op grond van de MIA in aftrek kunnen brengen. Met de Raad van State zijn deze leden van mening dat nadere precisering op dit punt wenselijk is, waarbij voor de leden van de VVD-fractie opname in het wetsvoorstel de voorkeur heeft.

De leden van de CDA-fractie vragen de bewindslieden hoe niet-ondernemers en natuurlijke personen die geen vennootschapsbelasting betalen in aanmerking komen voor deze aftrek. Wanneer zij dezelfde investeringen doen is het toch billijk om ook in aanmerking te komen voor een bijdrage?

De leden van de fractie van D66 vernemen graag van het kabinet of alternatieve toepassingen niet mogelijk zijn gebleken. Kan het regering voorts medelen of ook andere bedrijven dan land- en tuinbouwbedrijven de MIA kunnen toepassen? Ook deze leden verzoeken de bewindslieden te verduidelijken waarom het advies van de Raad van State voor een nadere precisering om de MIA te kunnen toepassen, niet in het onderhavige voorstel is opgenomen.

Het budget voor de MIA is ten opzichte van het Belastingplan 1999 met 5 miljoen verhoogd, zo constateren de leden van de GroenLinks-fractie, en vragen of er ook alternatieven zijn overwogen. Uit de memorie van toelichting blijkt niet of de MIA daadwerkelijk alleen betrekking heeft op bedrijfssystemen en bedrijfsmiddelen op land- en tuinbouwbedrijven die met name een belangrijke verbetering betekenen op het gebied van milieu en welzijn. De huidige vormgeving sluit niet uit dat andere bedrijven dan land- en tuinbouwbedrijven de MIA kunnen toepassen. De leden van de fractie van GroenLinks zouden het wetsvoorstel graag zodanig aangepast en gepreciseerd zien dat alleen investeringen door land- en tuinbouwbedrijven voor de MIA in aanmerking komen. Hiermee samenhangend zouden zij graag meer duidelijkheid krijgen over hoe voorkomen wordt dat bedrijven die reeds verplicht zijn om op grond van de milieuwetgeving bepaalde milieuvorzieningen te treffen, deze op grond van de MIA in aftrek kunnen brengen. De beantwoording van de Staatssecretaris van Financiën van de vragen op dit punt van de Raad van State, namelijk dat hiermee rekening wordt gehouden bij de samenstelling van de lijst, is naar de mening van deze leden te mager. Het lijkt hen beter om ook op dit punt het wetsvoorstel nader te preciseren.

De leden van de fracties van GPV en RPF constateren dat voor de milieu-investeringsaftrek twee categorieën investeringen worden onderscheiden op basis waarvan het aftrekpercentage wordt bepaald. Kan het kabinet enkele voorbeelden geven van welke concrete investeringen thuishoren onder categorie I en welke onder categorie II?

De leden van de fracties van GPV en RPF lezen dat voor de milieu-investeringsaftrek een budget beschikbaar is gesteld. Maar is de constatering van genoemde leden juist dat de voorgestelde regeling feitelijk een open-einde financiering is? Betekent dit dat voor de regeling het beginsel wie het eerst komt, het eerst maalt, geldt?

Het kabinet stelt dat voor de milieu-investeringsaftrek, waar mogelijk, is aangesloten bij de vormgeving van de energie-investeringsaftrek. De leden van de SGP-fractie vragen een toelichting bij de opmerking dat voor de milieu-investeringsaftrek aansluiting is gezocht bij de meldings-systematiek van de VAMIL, waarbij een technische beschrijving wordt gegeven van de kwalificerende bedrijfsmiddelen.

De memorie van toelichting laat onvermeld welke bedrijven voor de milieu-investeringsaftrek in aanmerking kunnen komen. De leden van de SGP-fractie gaan er in het licht van het Belastingplan 1999 echter van uit, dat het hierbij gaat om land- en tuinbouwbedrijven. Indien dit het geval is, verzoeken zij de regering dan ook om dit nader in het wetsvoorstel te preciseren.

#### **4. Budgettaire aspecten**

De leden van de SGP-fractie vinden dat het systeem van regulerende energiebelastingheffing budgettair-neutraal dient te verlopen. Vanuit voorliggend wetsvoorstel is het moeilijk zich een beeld te vormen van het totaal van positieve en negatieve prikkels dat energiezuinig en milieuvriendelijk gedrag moet bevorderen en de eventuele terugsluis daarvan. Zij vragen of het kabinet dit overzicht kan geven.

#### **5. Artikelsgewijze toelichting**

De leden van de fractie van D66 vernemen graag van de regering waarom bij het onderhavige voorstel zo veelvuldig is gekozen voor het instrument van de ministeriële regeling voor wijziging van onder meer de bedragen die gelden voor energiezuinige apparatuur en de apparatuur zelf.

##### **Artikel I, onderdeel B**

In het voorgestelde nieuwe artikel 36p Wet belastingen op milieu-grondslag wordt in het tweede lid vermeld dat de vermindering slechts wordt toegepast, naast andere voorwaarden, indien een gerechtigde tot de energiepemie de eigenaar, enz. van een «als woning gebruikte onroerende zaak is, waaraan de belastingplichtige aardgas of elektriciteit levert». Houdt dit in dat huishoudens die bijvoorbeeld een woonboot of een roerend gebleven woonwagen bewonen en gebruik maken van de diensten van de energiebedrijven (aangesloten zijn op het energienet), niet in aanmerking kunnen komen voor de energiepemie of de belastingvermindering voor het energiebedrijf in dit geval wordt uitgesloten? Het komt de leden van de PvdA-fractie voor dat dit niet de bedoeling kan zijn.

Bij de artikelsgewijze toelichting, zo merken ook de leden van de VVD-fractie op, wordt de term «als woning gebruikte onroerende zaak» gehanteerd met als reden de bedrijfsmatig gebruikte gebouwen op deze manier te kunnen uitsluiten.

Deze leden concluderen dat woningen zijnde niet onroerende zaken, op deze manier uitgesloten zijn van de regeling.

Niet onroerende zaken die als woning worden gebruikt zijn bijvoorbeeld woonboten of woonwagens. Deze leden zien geen argumenten deze groepen uit te sluiten van de regeling en verzoeken de regering dan ook deze groepen alsnog in het wetsvoorstel op te nemen.

De leden van de fractie van D66 begrijpen op dat ervoor is gekozen om de bedragen bij ministeriële regeling vast te leggen om zodoende maximale flexibiliteit te bereiken, zowel ten aanzien van de materiële invulling van de regeling als tegen de achtergrond van de budgettaire uitgangspunten. Is het kabinet voornemens bij een hoger of lager verwacht gebruik van de regeling de bedragen aan te passen? Waarom is niet gekozen voor aanpassing van de bedragen door wijziging van wet? Kan het kabinet in zijn antwoord de rechtszekerheid van de burger betrekken?

De leden van de fractie van D66 verzoeken het kabinet toe te lichten waarom voorzieningen die worden aangebracht aan bedrijfsmatig gebruikte gebouwen uitgesloten zijn van de regeling. Voorts sluiten zij zich aan bij het verzoek aan het kabinet te verduidelijken of met de formulering «als woning gebruikte onroerende zaak» uitdrukkelijk wordt beoogd om roerende zaken die als woning worden gebruikt (woonboten, woonwagens etc.) van onderhavige regeling uit te sluiten.

De leden van de fractie van GroenLinks zouden eveneens graag bij artikel I, onderdeel B (Hoofdstuk Va, afdeling 9, van de Wet belastingen op milieugrondslag) een kleine aanpassing zien. Het betreft hier de vervanging van het zinsdeel «een als woning gebruikte onroerende zaak» door «een als woning gebruikte onroerende en roerende zaak», waardoor ook woonboten en roerend gebleven woonwagens binnen deze regeling zullen vallen.

### **Artikel III**

Er ontbreekt een toelichting op artikel III, zo concluderen de leden van de VVD-fractie.

### **Artikel IV**

De leden van de VVD-fractie achten het onwaarschijnlijk dat de ingangsdatum van 1 juli 1999 wordt gerealiseerd. Wat wordt de nieuw beoogde ingangsdatum? Zij willen er bij de regering opaan dringen alle spoed in acht te nemen opdat dit voorstel van wet, met inachtneming van alle opmerkingen, zo snel mogelijk kracht van wet kan krijgen. Deze leden vragen zich ook af welke gevolgen dit uitstel heeft voor het voor deze regeling gereserveerde bedrag. Dient dit te worden aangepast en in hoeverre kan er sprake zijn van compensatie voor de burger?

De bewindslieden willen de inwerkingtreding van de wet met ingang van 1 juli 1999 realiseren, zo constateren de leden van de CDA-fractie. Gezien het tijdstip waarop dit wetsvoorstel bij de Tweede Kamer is ingediend, lijkt plaatsing in het Staatsblad per 1-7-99 niet mogelijk. Wat voor consequenties heeft dit voor de inwerkingtreding van de wet, zo vragen ook deze leden.

De leden van de fractie van D66 willen weten of de regering inwerkingtreding van onderhavig voorstel op 1 juli 1999 waarschijnlijk acht? Zo nee, overweegt de regering terugwerkende kracht of compenserende maatregelen?

Ook de leden van de fracties van GroenLinks en de SGP zijn benieuwd te vernemen aan welke datum van inwerkingtreding nu wordt gedacht, wat de consequenties zijn en hoe een nog latere inwerkingtreding dan 1 juli kan worden gecompenseerd.

Tenslotte vragen ook de leden van de fracties van GPV en RPF hoe realistisch de voorgestelde inwerkingstredingsdatum van 1 juli 1999 is. Zij wijzen erop dat de maatregelen die binnen dit wetsvoorstel worden voorgesteld een onderdeel vormen van de terugsluis van de regulerende energiebelasting die per 1 januari is verhoogd. Kan het kabinet toezeggen dat, mocht onverhoopt de inwerkingtreding later plaatsvinden dan 1 juli, het budget dat is gereserveerd voor 1999 eventueel kan worden overgeheveld naar volgend jaar?

De voorzitter van de commissie,  
Van Gijzel

De griffier van de commissie,  
Janssen